

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

М. ОДЕСА - 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

(Одеса, 20-21 травня 2022 року)

Одеса -2022

М 54 **Методологія та технологія сучасного філософського пізнання** // Матеріали IV Міжнародної наукової конференції (Одеса, 20-21 травня 2022 р.) 135 с.

Рецензенти:

***Пальчинська Мар'яна Вікторівна** - доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії, психології та педагогіки Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку,*

***Рибка Наталя Миколаївна** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та методології науки Державного університету «Одеська політехніка»*

Збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософію історії в сучасному вимірі; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію синергетики та філософські погляди Г.Сковороди у світлі сучасності. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30 червня 2022 року)

Врайт Галина Яківна (Одеса) – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Паришина Анастасія Павлівна – (м. Одеса) студентка 4-го курсу спеціальності менеджмент соціокультурної діяльності, соціально-гуманітарного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

КУЛЬТУРА ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Друга світова війна та російсько-українська війна були і є серйозним екзаменом для української культури. Перед освітою, наукою, літературою, мистецтвом, ЗМІ стоять складні й відповідальні завдання.

Друга світова війна вплинула на всі суспільні процеси, негативного впливу зазнало не тільки повсякденне життя осіб, але й суттєві зміни відбулись у сфері культури.

Мистецькі установи, заклади освіти, архіви, музеї разом із персоналом підпадали під евакуацію до Казахстану, Туркменії і т. д. Чимало діячів культури потрапили на фронт.

Щодо наукового потенціалу, то всі зусилля були направлені на задоволення воєнних потреб. Як відомо, то під час Другої світової війни на базі Академії наук УРСР створили Науково-технічний комітет на чолі з Олександром Богомольцем. Створювали препарати для лікування ран та кісток, тобто плідна праця проводилась для воєнних потреб. Українські науковці, які були евакуйовані, плідно працювали навіть за тисячі кілометрів від Батьківщини [2].

На жаль, чимало культурних організацій залишились в містах, що були захоплені ворогом. Праця наших науковців використовувалась для потреб Третього Рейху, музейні установи працювали для задоволення естетичних і пізнавальних потреб окупантів. Тому наукова та культурна діяльність мали обмежені можливості.

На жаль, без втрат культурної спадщини не обійшлося. За доволі приблизними підрахунками, окупаційні війська знищили на території УРСР або вивезли з неї до Третього рейху понад 500 тис. музейних експонатів, 51 млн книжок, серед яких із зібрань Бібліотеки АН УРСР – понад 320 тис. цінних та унікальних книжок і рукописів, зокрема 5 ящиків стародруків, 20 рукописів XV–XVIII ст., рідкісні видання творів Т. Шевченка, А. Міцкевича, І. Франка; із м. Львів забрали понад 5 тис. рукописів і понад 3 тис. стародруків, 40 тис. томів різної літератури; чимало експонатів вивезли з Києво-Печерської лаври,

зокрема відділ давньої зброї (до 4 тис. зразків), оригінали актів XV–XVII ст., колекцію давніх наукових праць, нумізматичну колекцію, 46 млн архівних справ [8]. Тільки з Київського музею українського мистецтва окупанти знищили й розтягли 55 875 експонатів, що становили 91 % його фондів [4].

В післявоєнний час лише частину було знайдено і повернуто. Наприклад, з американської зони окупації до СРСР передано 543 120 об'єктів, серед яких понад 350 тис. належали Україні. Були повернуті десятки тисяч музейних експонатів, бібліотечні та архівні фонди. Частина відданих назад до СРСР українських культурних цінностей потрапила в музеї, бібліотеки й архіви РРФСР та інших республік СРСР [1].

Під час Другої світової війни фашисти пильно контролювали національне життя і слід зазначити, що українська культура і її творці працювали на максимум і все підпорядкували завданням розгрому ворога. Культура під час війни стала як зброєю під час боротьби з окупантами [5].

Сьогодні тема культури під час війни є актуальною, адже з 24-го лютого 2022-го року українці почали жити з новою реальністю. Велика кількість змушені покинути свої домівки, змінити країну проживання, а інші знаходяться в сховищах врятовуючи життя. Звикнути до такої реальності важко і навіть неможливо.

Культурні, освітні та наукові установи почали працювати дистанційно за допомогою онлайн ресурсів. Школярі та студенти відновили онлайн-навчання, адже це майбутнє нашої країни.

Також для українців відкритий безкоштовний доступ до багатьох курсів, серед яких: курси англійської мови, української, курси з отримання ІТ-професій, навчальні курси для дітей дошкільного віку.

На сьогоднішній день Україна має одного ворога, але безліч друзів. Університети багатьох країн, особливо країн-сусідів, вже пропонують свою підтримку для абітурієнтів та студентів з України, в тому числі йдеться про пільгові освітні програми. Освічені – значить сильні. А сильні завжди переможуть.

Головна мета дистанційного навчання під час війни – не засвоєння нових знань, а психологічна підтримка, спілкування, переключення уваги дітей та студентів.

Зараз ми можемо на власні очі побачити як кожне місто намагається вберегти культурну спадщину України. Наприклад, місто Львів. Для того, щоб вберегти цінні експонати від можливих бойових дій, згідно з наказом директорки департаменту з питань культури, національностей та релігій Львівської ОВА Ірини Гаврилюк, керівники музейних закладів області вжили усі необхідні заходи зі збереження предметів, які належать до Державного музейного фонду України та інших цінних експонатів. Містяни вже встигли помітити, що фонтани на площі Ринок обернуто в захисні плівки. Захисними екранами закрили унікальні вітражі Успенської церкви авторства Петра Холодного 1928-33 рр. Також було демонтовано дерев'яну скульптуру Ісуса Христа з Вірменського собору. Ця скульптура пережила жахливий час Другої світової війни. Тому частина середньовічного вітара знаходиться у сховищі [7].

Музика та образотворче мистецтво зараз має патріотичну тематику. У соцмережах, ми можемо спостерігати, що багато талановитих українців малюють, монтують відео про важкий для країни час задля того, щоб ще більше привернути увагу.

Культура єднає і надає сенсу боротьбі за спільні цінності і спадок. Для України в протистоянні з Росією велика складова перемоги - це єдність у розумінні, хто ми. І ця складова не менш важлива, ніж військова.

Список використаних джерел:

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: "Либідь", 2006. 421 с.
2. Великая Отечественная война 1941–1945: энциклопедия / за ред. Козлов М.М.; Москва: Редколлегия, 1985. 832 с.
3. Гінда В. Культура, освіта і спорт під час окупації. *Україна в Другій світовій війні: погляда з XXI століття.* / за ред. «Видавництво «Наукова думка» НАН України, Київ, 2010. С. 697-731.
4. Заболотна Т. Тематика культурного життя українського суспільства в роки другої світової війни. *Військово-історичний меридіан. Електронний науковий фаховий журнал.* 2017. №4 (18). С. 131-143.
5. Культура України в роки війни. *Історія України (1939-2005 рр.), 11 клас:* веб-сайт. URL: <https://geomap.com.ua/uk-uh11/1073.html>
6. Себта Т.М. Архівні джерела про українські культурні цінності, вивезені нацистами в роки Другої світової війни: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.06 / НАН України; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського/ Київ, 2000. 20 с.
7. У Львові «евакуювали» статую Христа з Вірменського собору. *Цензор.нет:* веб-сайт. URL: https://censor.net/ua/news/3322013/u_lvovi_evakuyuvaly_statuyu_hrysta_z_virmenskogo_soboru_foto

Либо Марія Володимирівна (м.Одеса) – студентка 3 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем заочної форми навчання ОПП Культурологія соціально-гуманітарного факультету ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Науковий керівник – **Самчук Лариса Сергіївна**, кандидат філософських наук, викладач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Арт-менеджмент застосовує методи та процеси ділового адміністрування до світу мистецтва. Він включає ведення повсякденних ділових операцій художніх установ, як приватних, так і державних.